

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Sourozenské konstelace

Autor práce: Barbora Štěchová

Obor studia: Pedagogika volného času, kombinované forma

Posudek vypracoval: Mgr. Martin Klapetek, Ph.D. (Katedra filosofie a religionistiky TF JU)

Datum: 13. 5. 2015

Ponechám na rozhodnutí komise, zda ve své bakalářské práci studentka prokázala schopnost samostatně pod metodickým vedením vedoucí práce zpracovat zvolené téma. Autorka se snažila vytvořit bakalářskou práci s ohledem na zvolené téma a metodologii s využitím určitého množství informačních zdrojů (s. 40). Čtenář se bohužel nemůže zbavit dojmu, že se studentka při psaní textu příliš přimkla k několika publikacím¹. Osobně mne zajímá, jak je to u nás s časopiseckou produkcí na dané téma. Rád bych se na tomto místě zeptal na její nyní již prohloubený osobní názor ohledně kvantity a kvality české odborné literatury/časopiseckých studií k tématu její bakalářské práce a to ve srovnání s nám nejbližším zahraničím. Také mne zajímá, do jaké míry při heuristické fázi psaní své bakalářské práce sledovala již úspěšně obhájené kvalifikační práce na podobná témata. Jak lze tyto texty charakterizovat s ohledem na výběr tématu, použitou metodologii a obsah?

S ohledem na to, že rozsah bakalářské práce by se měl pohybovat mezi třiceti a čtyřiceti stranami textu, předpokládám, že předložená práce tuto povinnost splňuje². Z hlediska formální úrovně práce je potřeba zmínit grafickou úroveň textu. Studentka se během zpracování snažila zamezit překlepům a chybám, což pro čtenáře podtrhuje celkový dojem z textu. V práci ale bohužel nalezneme na konci řádku jednoslabičné spojky a předložky. Strukturu práce a rozložení jednotlivých základních částí textu autorka podle mého názoru zvládla pouze uspokojivě. Otázkou je totiž rozvržení velice krátkých základních kapitol (1. *Sourozenské konstelace* na s. 9-10, 2. *Historie sourozenských konstelací* na s. 11-12 apod.). Osobně nejsem příznivcem příliš krátkých kapitol, které mnohdy oponentovi naznačují, že bylo možné kvalifikační práci jinak a lépe strukturovat. V některých konkrétních případech však strukturuje text nelogicky³.

Způsoby provedení citací v práci ve mne vyvolávají rozpaky. V *Metodické pomůcce ke zpracování závěrečných prací* na s. 27-28 čteme: „Odkazy můžeme vytvářet (a) formou **průběžných poznámek**, a to nejlépe tzv. „pod čarou“ na stránce dole (případně za textem kapitoly nebo jiného, většího celku), **nebo** [pozn. – zde protučněno autorem posudku] (b) je možné odkazy vkládat **přímo do textu**, přičemž musí být splněno následující: 1. odkaz musí obsahovat dostatek informací, pomocí nichž bude možné identifikovat příslušné bibliografické údaje v závěrečném seznamu použitých zdrojů; 1. v seznamu použitých zdrojů budou uvedeny

¹ Např. Kapitola č. 3 *Faktory ovlivňující sourozenskou konstelaci* (s. 13-15) působí jako základní výpisky z četby knihy K. Lemana. To je možné snad v přípravné fázi nebo v seminární práci, ale u textu kvalifikační práce bych to nečekal.

² Ponechávám hodnocení této skutečnosti na komisi.

³ Na s. 11 autorka představuje čtenáři historii sourozenských konstelací nesystematickým způsobem. Těchto několik odstavců působí jako tzv. „sešité horkou jehlou“.

zbylé údaje, pomocí kterých bude možné text jednoznačně určit; 2. všechny odkazy budou provedeny **stejným způsobem**, tj. práce nebude obsahovat více forem odkazování.“ Autorka ve své práci nevhodně kombinuje dva odlišné způsoby odkazování ve formě průběžných poznámek (v celé práci je jich dohromady šest⁴, jedná se o odkazy na přímé citace) a tzv. přímo do textu. Navíc informace v poznámkách tzv. přímo v textu jsou pro čtenáře nedostatečné. K vyhledání oddílu, které autorka bakalářské práce parafrázuje, nestačí pouze jméno autora a rok vydání (nebo dokonce název organizace v případě Bowen Center na s. 9!). To jsou informace, podle které snad naleznou knihu v *Seznamu použitých zdrojů*, ale pro citaci či parafrázi je klíčová informace o stránkách, se kterými autorka pracovala! Přece nemohu vzít do ruky celou knihu a rozpačitě listovat s důvěrou, že po nějaké době na tu citaci narazím. *Seznam použitých zdrojů* čítající celkem devět položek je zvládnut poměrně dobře, objevuje se zde pouze několik nedostatků⁵.

Pokud sledujeme jazykovou stránku práce, pak stylistická vyspělost a gramatická úroveň se podle mého názoru snaží s určitými rezervami splnit požadavky kladené na tento druh textu. V celém textu se opakovaně setkáváme s problémy s interpunkcí (především ve spojitosti s citacemi tzv. přímo v textu), což mimo jiné může také vypovídat o míře zvládnutí práce s textovým editorem. Doporučil bych při psaní více používat synonyma.⁶ Cíl práce byl sice v *Úvodu* (s. 6) určitým způsobem uveden, přesto si nejsem zcela jistý, zda autorka přesně vystihla zaměření textu⁷. Očekával bych již zde detailnější představení metod práce a především vytýčení výzkumných otázek, které jsou pro čtenáře klíčem k pochopení autorčiny práce. Nic takového však nenalezneme. Podle mého názoru autorka nakonec při psaní kvalifikační práce většinou nepřekročila horizont pouhé deskripce a kompilace několika zdrojů. Proto jsem také s určitým napětím očekával oddíly *Shrnutí* (s. 36-37) a *Závěr* (s. 38 a jeden řádek na s. 39). Autorka k sobě přiřadila výpovědi autorů ke konkrétním termínům, ale tím bohužel její práce skončila. Očekával bych nějakou kritickou analýzu a případně nějaké zobecnění. Místo toho následuje něco jako anotace jednotlivých kapitol kvalifikační práce (s. 37).

Co se týče obsahové stránky, tak z mého úhlu pohledu mohu nabídnout několik témat k diskuzi:

1. *Úvodu* na s. 7 píšete: „Přečetla jsem si knihu od Kevina Lemana *Sourozenecké konstelace* (2008), která mě přesvědčila, že tomu opravdu tak je a že pořadí narození nás skutečně ovlivňuje.“ Můžete v krátkosti shrnout základní argumentaci autora, která Vás tedy, jak píšete, přesvědčila?

2. Autorka dále na s. 7 píše: „Má práce obsahuje pouze teoretickou část, která je rozdělena do 5 kapitol.“ Můžete v krátkosti navrhnout přesah Vaší práce směrem k nějaké praktické aplikaci? Dále čteme „První kapitola se zabývá stručnou charakteristikou

⁴ V poznámkách pod čarou číslo 4 a 6 je bibliografický záznam odkazu na přímou citaci, ale bez stránky! V ostatních poznámkách se objevují i další nepřesnosti.

⁵ V jednom záznamu není název publikace napsán kurzívou. Položky v seznamu jsou přece také věty a ty je potřeba ukončit tečkami.

⁶ Např. „Jedním z psychologů, **zabývající se** [pozn. – zde protučněno autorem posudku] *SK je rakouský psycholog Walter Toman. Toman se zabývá rodinnými konstelacemi ...*“ (s. 9).

⁷ „Hlavním cílem mé bakalářské práce je zjistit, jak různí autoři nahlíží na sourozenecké konstelace. Dalším cílem je objasnění tématu sourozeneckých konstelací a jeho dopadu na osobnost člověka.“ První větu chápu jako kritické zhodnocení jednotlivých přístupů (alespoň v oddíle *Shrnutí* na s. 36-37) a jejich následnou komparaci. Druhá věta by tedy snad měla odkazovat na zobecnění informací, které autorka v rámci heuristické fáze získala, protože jinak si ji neumím přesněji interpretovat.

sourozeneckých konstelací. Nalezneme zde definice této vědy. Následuje historie této problematiky.“ V jakém slova smyslu se jedná o „vědu“?

Bakalářskou práci Barbory Štěchové na téma: „*Sourozenecké konstelace*“ po delším váhání **doporučuji** k obhajobě. Jakožto oponent navrhuji komisi k zvážení ohodnotit zmiňovanou bakalářskou práci po velmi kvalitní obhajobě známkou **dobře**.

Martin Klapetek